

Definice regionální ekonomiky a regionální politiky, vymezení základních pojmů

3AM391 Regionální ekonomika v kultuře

Ing. Michal Straka

Katedra arts managementu, FPH VŠE v Praze

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Definice regionální ekonomiky a regionální politiky, vymezení základních pojmů

- jednotně nedefinovaný pojem

 - vývoj

 - socioekonomický vývoj

 - politika

- (politický) směr zaměřený na dorovnání rozdílů mezi jednotlivými regiony

Definice regionální ekonomiky a regionální politiky, vymezení základních pojmů

- soubor státních intervencí, jejichž cílem je zlepšení prostorového rozmístění hospodářských aktivit
- forma vládní hospodářské politiky zaměřená na změnu rozmístění ekonomických aktivit a změnu výkonnosti ekonomik jednotlivých regionů
- ovlivňování ekonomických procesů v dílčích prostorových jednotkách státu prostřednictvím veřejné správy

Definice regionální ekonomiky a regionální politiky, vymezení základních pojmů

- soubor nástrojů a opatření určených k odstranění nebo zmírnění výrazných rozdílů v sociálně ekonomické úrovni mezi regiony
- všechny veřejné intervence vedoucí ke zlepšení geografického rozdělení ekonomických činností
 - sociálního rozdělení ekonomických efektů

Definice regionální ekonomiky a regionální politiky, vymezení základních pojmů

- součást státní politiky ovlivňující rozmístění hlavních ekonomických zdrojů a aktivit na celém území státu nebo jeho části; zahrnuje:
 - opatření pro růst ekonomické aktivity v územích s vysokou nezaměstnaností s malou nadějí na ekonomický růst
 - opatření pro kontrolu ekonomické aktivity v územích s nadměrným růstem
- soubor opatření a nástrojů pro zmírnění či odstranění rozdílů v ekonomickém rozvoji regionů

Definice regionální ekonomiky a regionální politiky, vymezení základních pojmů

- Evropská unie _

- regionální politiku lze charakterizovat jako určitou koncepční a cílevědomou činnost veřejných orgánů (místních, regionálních a centrálních vlád, řídicích orgánů EU) usilující o eliminaci negativních důsledků teritoriálně nerovnoměrného ekonomického rozvoje a probíhajících strukturálních změn

Definice regionální ekonomiky a regionální politiky, vymezení základních pojmů

- MMR _

- regionální politika představuje soubor intervencí, zaměřených podle konkrétní situace státu a jeho regionů a podle očekávaných vývojových tendencí, na podporu opatření vedoucích k růstu ekonomických aktivit a lepšímu územnímu rozložení v území a k rozvoji infrastruktury

Definice regionální ekonomiky a regionální politiky, vymezení základních pojmů

- základní podmínka regionální politiky
 - definování priorit
 - koncentrace na tyto priority
- regionální politika je selektivní
 - komparuje
 - stanovuje etalony / průměry

Definice regionální ekonomiky a regionální politiky, vymezení základních pojmů

- zaměřuje se nejen na selektované regiony
 - selektovaná
 - odvětví
 - parametry
- v rámci ČR je regionální politika uplatňována
 - z evropské unie
 - z vnitrostátní vládní úrovně
 - z krajské úrovně

Definice regionální ekonomiky a regionální politiky, vymezení základních pojmů

- orientace regionální politiky

- růstová

- optimalizace alokace výrobních prostředků v prostoru
- koordinace investic ve veřejném a soukromém sektoru

- stabilizační

- optimalizace / vyvažování hospodářské struktury
- koordinace regionální a odvětvové politiky

- infrastrukturální

- optimalizace / vyvažování infrastruktury

Definice regionální ekonomiky a regionální politiky, vymezení základních pojmů

- motivy regionální politiky

- sociální

- prvotní motiv vzniku regionální politiky
- potřeba dostupnosti zaměstnání
 - snaha o nulovou nezaměstnanost
 - není regulovatelná centrálními politikami státu
- regionální rozdělení příjmů
 - nerovnoměrná struktura trhu práce / ekonomiky / etc.
 - spolu s globalizací relativně mizí

Definice regionální ekonomiky a regionální politiky, vymezení základních pojmů

- obecné blaho
 - snaha přes všechny rozdíly zajistit kvalitní a rovnoměrné životní podmínky
- lidé převážně preferují práci ve vlastním regionu
 - před finančními výhodami
 - z důvodu bariér
 - etc.

Definice regionální ekonomiky a regionální politiky, vymezení základních pojmů

- ekonomické motivy
 - plné využití výrobních faktorů
 - snížení nezaměstnanosti
 - optimalizace distribuce výrobních prostředků
 - dříve nucené přesídlování
 - dnes snaha o tvorbu nových příležitostí v regionech
- ekonomický růst
 - vybraná odvětví budou v určitých regionech méně progresivní
 - pokles růstů regionu / státu
- optimální rozložení produkce
 - rozpor mezi makroekonomickou a mikroekonomickou výhodností
 - regionální politika vyvažuje zájmy soukromé i veřejné

Definice regionální ekonomiky a regionální politiky, vymezení základních pojmů

- náklady přelidnění
 - příliš vysoká koncentrace obyvatelstva v určitých lokalitách
 - regionální politika realokuje
 - zamezuje přílišnému růstu urbanistických center
- regionální nerovnováha a inflace
 - inflace tažená nabídkou
 - růst jako důsledek nedostatku pracovních prostředků
 - inflace tažená poptávkou
 - obyvatelstvo požaduje stejnou životní úroveň jako ostatní
 - regionální politika selektuje
 - úvěry, slevy na dani, dotace, etc.

Definice regionální ekonomiky a regionální politiky, vymezení základních pojmů

- ekologické motivy
 - devastace životního prostředí
 - v oblastech urbánní koncentrace
 - tlak na výstavbu
 - nedostatečná infrastruktura
 - znečištěné ovzduší
 - nedostatek vody
 - regionální politika preferuje ekologii

Definice regionální ekonomiky a regionální politiky, vymezení základních pojmů

- politické motivy

- velké rozdíly v regionech mohou mít vliv na přerozdělení moci

- lidé v horších podmínkách si svou situaci uvědomují

- odlišné volební výsledky

- nepřátelství vůči aktuálně vládnoucí garnituře

- preference představitelů minulosti

- preference příslibu změny

- obvykle spojovány se sociální politikou

Definice regionální ekonomiky a regionální politiky, vymezení základních pojmů

- regionální politika obvykle preferuje
 - růst
 - stabilizaci / regulaci

- základní přístupy k regionální politice
 - tradiční
 - akcelerační

Definice regionální ekonomiky a regionální politiky, vymezení základních pojmů

- tradiční regionální politika
 - geograficky relativně stále problémové regiony
 - rozvinutost – zaostalost
 - regionální růst
 - meziregionální přerozdělování
 - kapitál, suroviny, velké firmy
 - centralizace

Definice regionální ekonomiky a regionální politiky, vymezení základních pojmů

- akcelerační regionální politika
 - geograficky relativně rychle se měnící problémové regiony
 - strukturální změny
 - regionální inovace
 - mobilizace vnitřních zdrojů
 - informace, technologie, služby, malé a střední firmy
 - decentralizace

Definice regionální ekonomiky a regionální politiky, vymezení základních pojmů

- regionální politika v České republice
 - významnou měrou odmítavý postoj
 - odmítání zásahů do regionálního vývoje
 - preference zásahů
 - makroekonomických
 - odvětvových
- regionální politika vyžaduje pozitivismus

Definice regionální ekonomiky a regionální politiky, vymezení základních pojmů

- nerovnoměrnost ekonomického rozvoje regionů.
- vytváření silných hospodářských center
 - převážná část HDP
- regionální politika jako nástroj
 - podpory méně rozvinutých regionů
 - podpory přetížených regionů
- koncentrace vs. regulace

Definice regionální ekonomiky a regionální politiky, vymezení základních pojmů

- literatura / zdroje

WOKOUN, R. et al. Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování. Praha : Linde, 2008.

MATOUŠKOVÁ, Z., MACHÁČEK, J., POSTRÁNECKÝ, J., & TOTH, P. (2000). Regionální a municipální ekonomika. VŠE, Praha.

JEŽEK, J. (2002). Regionální management jako nové paradigma regionálního rozvoje. In National and Regional Economics IV. International Conference Proceedings 5th–7th September (pp. 242-249).

GREGORY, D., JOHNSTON, R., PRATT, G., WATTS, M., & WHATMORE, S. (Eds.). (2011). The dictionary of human geography. John Wiley & Sons.

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020, dostupné na www.mmr.cz

European commission, dostupné na https://ec.europa.eu/regional_policy/en/

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

